

اشاره: انقلاب ۱۹۵۹ کوبا تاریخ آمریکای لاتین را به ۲ نیم تقسیم کرد؛ نیمی پیش از آن - که آمریکای لاتین در احاطه ایالات متحده آمریکا بود- و نیمی پس از آن که هویت ضدامپریالیستی به کشورهای آمریکای لاتین تزریق شد و همین جرم کافی بود که کوبا از سوی آمریکا تحریم شود؛ تحریمی که امروز سنش از ۵۰ سال گذشته است و هر سال این کوبایی‌ها هستند که ۲۷ اکتبر پیش‌نویس قطعنامه‌ای را علیه آمریکا به تصویب اکثریت بالای مجمع عمومی سازمان ملل می‌رسانند. به همین بهانه به سراغ سفرای کشورهای عضو آلبا در ایران رفتیم تا با آنها به گفت‌وگو بپیروان رابطه آمریکای لاتین و ایالات متحده آمریکا بپردازیم؛ سفرایی که اگر چه کوبا با آمریکا رابطه سیاسی‌اش را آغاز کرده اما هنوز به آمریکایی‌اعتمادند و محکم می‌گویند استکبارستیزی همچنان ادامه دارد.

سفیر کوبا: ما مسیر تاریخی سیاست خارجی خود را تغییر ندادیم و هنوز به آمریکا بی‌اعتمادیم

ساعت حدود یازده صبح بود که در سفارت ونزوئلا در خیابان کارمانیه میهمان سفرای کشورهای عضو آلبا بودیم تا با آنها درباره رابطه با آمریکا به صحبت بنشینیم. سفیر کوبا در تهران اولین کسی بود که سخنانش را آغاز کرد. «ولادیمیر گونزالس» صحبت‌های خود را اینگونه آغاز کرد که ۲۷ اکتبر کوبا برای چهاردهمین بار متوالی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد پیش‌نویس قطعنامه خود، تحت عنوان «ضرورت پایان دادن به تحریم اقتصادی، بازرگانی و مالی تحمیل شده از سوی ایالات متحده آمریکا علیه کوبا» را ارائه خواهد کرد. وی در ادامه با بیان هدف این اقدام گفت: «با برقراری مجدد روابط دیپلماتیک بین کوبا و ایالات متحده، یک گام اولیه مثبت در روند عادی‌سازی روابط دو جانبه شکل گرفت. در همین راستا، از حرکت رئیس‌جمهوری آمریکا برای باز کردن فصل جدیدی در روابط دو کشور بعد از به رسمیت شناختن تأثیراتی که تحریم‌ها به مردم کوبا دارد و تلاش در کنگره آمریکا برای پایان دادن به این سیاست، استقبال می‌کنیم.» گونزالس ادامه داد: «با این حال، مقررات تصویب شده توسط وزارت خزانه داری و بازرگانی آمریکا تنها بخشی از جنبه‌های تحریم را تغییر می‌دهد. رئیس‌جمهور اوپاما امکانات گسترده‌ای از طریق قدرت اجرایی خود در اختیار دارد تا تغییرات قابل توجهی در اعمال تحریم‌ها داشته باشد، بدون آن که لازم باشد به کنگره مراجعه کند. مقررات جدید وزارت دفاع و بازرگانی در بخش مخابرات - که با اهداف سیاسی، اجازه فعالیت شرکت‌های آمریکایی در کوبا را گرفتند- خود نشان‌دهنده این امر است. سفیر کوبا در تهران افزود: «در زمان رئیس‌جمهور اوپاما، تحریم‌ها تشدید شدند. اگرچه اوپاما با حذف کوبا از لیست کشورهای با اصطلاح‌های تروریسم بین‌المللی، اقدام تاریخی و عادلانه‌ای انجام داد - که البته کوبا هیچ‌گاه نباید در این لیست قرار می‌گرفت- اما کنگره آمریکا هنوز بنیاد قانونی را به تصویب نرسانده است که منجر به حذف برخی از روش‌های تحریم گردد» وی درباره نقش بسیج‌گونه جامعه بین‌المللی برای حذف محاصره تحمیلی علیه کوبا گفت: «یک عامل مهم برای حمایت از رئیس‌جمهور اوپاما و آن دسته از اعضای ایالات متحده آمریکا است که از پایان دادن به این سیاست بی‌رحمانه می‌نمایند. همبستگی و حمایت بین‌المللی از کوبا در طول این سال‌های طولانی و سخت، جایگاه ویژه‌ای را در تغییر سیاست آمریکا نسبت به کوبا داشته است.» سفیر کوبا در پاسخ به رفع تحریم‌ها توسط آمریکا به دو مرحله‌ای بودن روند ترمیم روابط با آمریکا اشاره کرد و توضیح داد: «ترمیم روابط میان دو کشور و لغو تحریم‌ها در ۴ ماه جداگانه اتفاق می‌افتد. گام اول، ترمیم روابط دیپلماتیک میان ۲ کشور بود که این گام برداشته شد. ۲۰ ژوئیه، سفارت کوبا در آمریکا باز شد و ۱۴ اگوست، سفارت آمریکا هم در هاوانا بازگشایی شد. اما روابط میان ۲ کشور هنوز به حالت عادی برگشته است. آنچه تاکنون انجام شده، صرفاً گام‌های اولی‌ها است که برای ترمیم روابط برداشته شده است. برای عادی‌سازی روابط، ابتدا باید مشکلاتی که سر راه دو کشور است، برداشته شود.» ولادیمیر گونزالس در ادامه برخی از این مشکلات را تشریح کرد: «اولین مشکلی که باید حل شود، برداشته شدن تحریم‌ها و فشارهایی است که طی ۵۰ سال گذشته بر ملت کوبا اعمال شده است. آمریکا باید در مقابل ضررهایی که از جوانب مختلف به کوبا وارد کرده است، پاسخگو باشد. دومین مشکلی که ما داریم، «گوانتانامو» است. آمریکا باید این زندان را تعطیل کند و توضیح بدهد چرا به طور غیرقانونی با اشغال خاک کوبا، زندان گوانتانامو را تأسیس کرده است. آمریکا همچنین باید از حمایت گروه‌های اپوزیسیون در کوبا دست بردارد. مشکل بعدی که باید حل شود، جاسوسی آمریکا از سیستم‌های مخابراتی و ماهواره‌ای کوبا است.» وی بر استفاده از واژه «ترمیم» به جای «عادی‌سازی» و روابط تأکید کرد و گفت: «باید توجه داشت آنچه اتفاق افتاده، «عادی‌سازی روابط» نبوده است، بلکه صرفاً «ترمیم روابط» بوده است. به این معنا که تحولات اخیر باعث نشده آمریکا دست از فشار علیه کوبا و مشکل ایجاد کردن برای این کشور بردارد. آمریکا هنوز هم نسبت به کوبا همان دید گذشته را دارد. در عمل چیزی تغییر نکرده است. صرفاً استراتژی آمریکا در قبال کوبا عوض شده، اما اساس تقابل آمریکا با کوبا بدون تغییر باقی مانده است. هنوز هم به دنبال براندازی دولت در کوبا هستند. دلشلیش هم این است که دولت کوبا را ناقص حقوق بشر می‌داند، با آنکه خود آمریکا بزرگ‌ترین ناقص حقوق بشر در دنیا است. با این حال، ادعایشان این است که به دنبال دموکراسی و انتخابات آزاد

سفرای کوبا، ونزوئلا و نیکاراگوئه در نشست سران آلبا در تهران:

هنوز به آمریکایی‌اعتمادیم

در کشور ما هستند. بنابراین دشمنی‌های گذشته‌شان با کوبا، همچنان ادامه دارد.» سفیر کوبا ملزومات عادی‌سازی روابط را نیز اینگونه توضیح داد: «برای عادی‌سازی روابط، همه این دشمنی‌ها باید از میان برداشته شود. ما هم از سال ۲۰۱۴ و بعد از بازگشایی سفارت‌ها، تلاش خود را کرده‌ایم تا این مشکلات برطرف شود. اگرچه روابط رسماً آغاز شده است، اما این روابط به هیچ عنوان عادی نیست و شباهتی به روابط معمول میان ۲ کشور ندارد. به علاوه، ترمیم یا عادی‌سازی روابط دیپلماتیک میان دو کشور به این معنا نیست که کوبا از درخواست‌های گذشته خودش کوتاه آمده است. ما مسیر تاریخی سیاست خارجی خود را تغییر ندادیم و همچنان در همان مسیر ادامه می‌دهیم. پیگیری پرونده‌های حقوقی علیه آمریکا را از طریق سازمان‌های بین‌المللی ادامه خواهیم داد. از ایران برای داخستی فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای حمایت می‌کنیم. از ونزوئلا بویژه با شرایط خاصی که در این مقطع زمانی دارد، دفاع می‌کنیم. از انقلاب مردمی اکوادور پشتیبانی می‌کنیم. از بولیوی و «وو مورالس» رئیس‌جمهور این کشور برای دفاع از حقوق مردمش حمایت می‌کنیم. پشت سر انقلاب ساندوینیستی نیکاراگوئه هم ایستاده‌ایم.» گونزالس همچنین درباره فشار آمریکا بر کشورهای آمریکای لاتین از جمله ونزوئلا گفت: «بعد از ترمیم روابط میان کوبا و آمریکا، حتی چیزی فراتر از فشار به دولت ونزوئلا تحمیل شده است. با این حال، ترمیم روابط میان آمریکا و کوبا اصلاً به این معنا نیست که کوبا از مواضع قبلی خود عقب‌نشینی کرده است، بلکه ما هنوز هم بر موضع خود مبنی بر دفاع از دولت، ملت و انقلاب ونزوئلا و «تیکولاس مایورو» رئیس‌جمهور این کشور، بافشاری می‌کنیم. پایه و اساس انقلاب‌ها، هم در کوبا و هم در ونزوئلا، دفاع و پشتیبانی از سایر انقلاب‌های مردمی در جهان بوده است که شامل انقلاب ایران هم می‌شود. کوبا این پشتیبانی‌ها را تنها به یک دلیل انجام می‌دهد: اگر انقلاب‌های دیگر در دنیا از مردم کوبا حمایت نکرده بودند، انقلاب ما هیچ‌گاه به نتیجه نمی‌رسید. به همین دلیل بودیم که ما از جنس انقلاب‌هایی که مردمی است. بنابراین ارتباطی با آمریکا هیچ تغییر در سیاست خارجی کوبا به وجود نخواهد آورد.» سفیر کوبا در پاسخ به این سوال که «هبر ایران در سخنانی فرمودند آمریکایی‌ها با مذاکره و برقراری ارتباط، به دنبال نفوذ در ایران هستند؛ آیا چنین مسأله‌ای با توجه به ترمیم روابط آمریکا و کوبا، درباره کوبا هم قابل پیش‌بینی است؟» گفت: «ترمیم روابط میان ۲ کشور آمریکا و کوبا زمانی اتفاق افتاده است که مردم و دولت کوبا، خود را برای مقابله با هرگونه نفوذ اقتصادی و ایدئولوژیک آمریکا آماده کرده‌اند. براساس تجربه ۵۰ ساله فشار اقتصادی بی‌رحمانه از طرف آمریکا، ما اول خود را آماده کردیم. بعد به سراغ ترمیم روابط با این کشور رفتیم. ترمیم روابط به این معنا نیست که کوبا از استقلال و خودتعیین خود کوتاه خواهد آمد یا مسیر سیاست خارجی خود را تغییر می‌دهد. همکاری‌های کوبا با سایر دولت‌ها و ملت‌ها که ۳۰۰ هزار نفر در کوبا مسئول آن هستند، قرار نیست تغییر کند یا قطع شود.» وی در پایان درباره رأی‌گیری بر سر پیش‌نویس قطعنامه و عدم همراهی کشورها با اسرائیل درباره آن گفت: «اسرائیل دارد به تدریج در دنیا منزوی می‌شود. بویژه در مسأله فلسطین بشدت منزوی شده است. در مذاکرات هسته‌ای با ایران هم همین واقعیت را شاهد بودیم. با این حال، یک احتمال دیگر هم وجود دارد و آن اینکه اسرائیل هم رأی متنع به پیش‌نویس بدهد، همچنین ممکن است به پیروی از آمریکا، رأی مشاوهی با این کشور بدهد. رأی مخالف اسرائیل می‌تواند یک علت دیگر هم داشته باشد: کوبا

بر ضرورت مقاومت و نگاه به ظرفیت‌های درونی کشورهای عضو مقاومت، اقتصاد مقاومتی، و ادامه مبارزه و مقاومت تأکید دارند.» وی در پایان گفت: «می‌خواهم صحبت‌هایم را با نقل قولی از ستارخان قهرمان ملی ایران به پایان برسانم. سه‌شنبه ۲۸ مهر، صد و چهل و نهمین سالروز تولد ستارخان بود. متأسفانه ما ستارخان را خیلی نمی‌شناسیم، در حالی که تک‌تک ایرانی‌ها باید او را بشناسند. وی کسی است که سخت‌ترین محاصره اقتصادی را تحمل کرد، مقابله با آن را رهبری کرد و آن محاصره را شکست داد. ستارخان می‌گوید: «من هیچ‌وقت گریه نمی‌کنم، چون اگر من اشک بریزم، آذربایجان شکست می‌خورد. اگر آذربایجان شکست بخورد، ایران زمین می‌خورد. با این حال، در دوران مشروطه ۲ بار، آن هم در یک روز، اشک ریختم. حدود ۹ ماه بود که تحت محاصره بودیم: بدون غذا، بدون لباس. یک روز از قراگاه آمدم بیرون.

زنی را دیدم که بچه‌ای را بغل کرده بود. آن بچه از بغل مادرش پایین آمد و چهار دست و پا به طرف یک بوته علف رفت. علف را از ریشه درآورد و از شدت گرسنگی شروع کرد به خوردن خاک ریشه‌ها. با خودم گفتم الان مادرش به من فحش می‌دهد و می‌گوید: «لعنت به ستارخان که ما را به این روز انداخت.» اما دیدم مادر، کودکش را بغل کرد و گفت: «عصبی ندارد. خاک می‌خوریم، اما خاک نمی‌دهیم.» آنجا بود که اشکم درآمد.» همین ستارخان جای دیگری می‌گوید: «دشمنان ما زمانی می‌توانند ما را شکست دهند که ما خود، دشمن همدیگر شویم.» بنابراین باید اتحاد میان مردم ایران و اتحاد میان ملت‌های مظلوم جهان را حفظ کنیم. همه دست به دست هم بدهیم تا بتوانیم امپریالیسم و آمریکا را شکست دهیم. زنده باد انقلاب کوبا و زنده باد انقلاب ایران.»

سفیر ونزوئلا: هیچ‌وقت نباید به پیشنهادهای آمریکا اعتماد کرد چون رهبران آمریکا همیشه به دنبال راهی برای به زانو در آوردن ملت‌های ما هستند

هر دو اذعان کردند ما به دنبال منزوی کردن کوبا بودیم، اما اکنون خودمان منزوی شده‌ایم. شهرایی در ادامه افزود: «این حرف‌ها در شرایطی زده می‌شود که در نظرسنجی یک مؤسسه معتبر آمریکایی در ماه ژوئیه، ۷۲ درصد از مردم این کشور مخالفت خود را با تحریم کوبا اعلام کرده بودند. همین‌طور، سال گذشته شاهد رأی اکثریت قریب به اتفاق نمایندگان کشورهای جهان در سازمان ملل مبنی بر لغو تحریم‌های ضدکوبا بودیم. این روزها هم به طور گسترده این شایعه مطرح شده است که آمریکا در رأی‌گیری ۲۷ اکتبر سازمان ملل درباره پیش‌نویس لغو تحریم‌های اقتصادی علیه کوبا که توسط خود این کشور در مجمع عمومی ارائه می‌شود، رأی متنع خواهد داد، نه رأی مخالف. اینها همه شکست سیاست تحریم و محاصره اقتصادی کوبا را نشان می‌دهد.» وی ادامه داد: «دست‌کم ۲ دلیل اساسی برای این شکست سیاسی آمریکا می‌توان تصور بود: اول مقاومت مردم کوبا و دوم دستاوردهای چشمگیر انقلاب این کشور. این مقاومت در انتظار بین‌المللی جناب است؛ مقاومتی است که موجب گسترش انقلاب‌ها و مبارزات آزادی‌بخش در منطقه آمریکای لاتین شد. این انقلاب ۲۸۰ هزار سرباز کوبایی را به کشورهای آفریقایی می‌فرستد تا در کنار مردم مظلوم این کشورها مبارزه کنند. انقلاب کوبا، ۲۴۰۰ کشته در همراهی با مردم آفریقا می‌دهد و اکنون یک قبرستان از شهدای بین‌المللی را در کوبا شاهد هستیم. با این حال، این تنها یک جنبه جذاب از مقاومت مردم کوبا بود.» وی اینگونه ادامه داد: «جنبه جذاب دیگر، دستاوردهای انقلاب کوبا است. قبل از انقلاب کوبا، ۸۰ درصد مردم این کشور فقیر و بی‌سواد بودند. از هر ۶ شهروند کوبایی، ۵ نفرشان یا در آلودگی می‌کردند و یا هیچ سرپناهی نداشتند. از هر ۳ کودک کوبایی، ۲ نفر نمی‌توانستند به مدرسه بروند.

این وضعیت بعد از انقلاب کوبا به گونه‌ای متحول می‌شود که شاخص‌های پیشرفت این کشور در زمینه‌های آموزشی، بهداشتی و علمی زبانزد خاص و عام در دنیا می‌شود. این پیشرفت‌ها عامل دیگر شکست سیاست‌های آمریکا علیه کوبا و اقرار آمریکایی‌ها به این شکست بوده است.» شهرایی در ادامه گفت: «یک نکته خیلی مهم است: هم ملت ایران و هم ملت کوبا، از موضع قدرت با آمریکا وارد مذاکره شده‌اند. کوبا در شرایطی با آمریکا مذاکره می‌کند که انقلاب و روحیه انقلابی در آمریکای لاتین در حال گسترش است و همبستگی کوبا با ملت‌های مظلوم منطقه و جهان، استوار و راسخ پابرجاست. ایران هم زمانی با آمریکا مذاکره می‌کند که از یک طرف اوپاما می‌گوید ایران باید از حمایت از حزب‌الله دست بردارد و از طرف دیگر، ایران بی‌توجه به صحبت‌های اوپاما، مستشار نظامی به سوریه اعزام می‌کند و در کنار دولت این کشور است. اینها به خاطر موقعیت اعلامی ملت‌های ایران و کوبا در مبارزه با تهاجم آمریکا است. بنابراین دلیل پیروزی انقلاب‌های کوبا و ایران مقابل آمریکا، مقاومت بوده است و خطری که الان ممکن است متوجه کوبا و ایران باشد این است که خط مشی مقاومت در این کشورها کمرنگ شود. آنچه می‌تواند در این زمینه راه‌گشا باشد، رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی است. ایشان

سفیر نیکاراگوئه: دنیا در تقابل با تحریم‌های آمریکا قرار دارد

بعد از سفیر کوبا، «هاریو آنتونیو بارکو بالتودانو» سفیر نیکاراگوئه در تهران شروع به صحبت کرد. وی در ابتدای سخنرانی خود به مرور تاریخچه‌ای از تحریم‌های آمریکا علیه کوبا پرداخته و گفت: «تحریم تجاری، اقتصادی و مالی ایالات متحده علیه کوبا تحریمی است که اعمال آن در اکتبر سال ۱۹۶۰ در دوران ریاست‌جمهوری «ایزنهاور» آغاز شد. این تحریم‌های تجاری طولانی‌ترین تحریمی است که تاریخ مدرن به خود دیده است.» وی افزود: «این تحریم‌ها ابتدا در تلاش برای نشان دادن وجه انسانی، شامل غذا و دارو نمی‌شد، اما در فوریه ۱۹۶۲ در زمان ریاست‌جمهوری «کندی» ایالات متحده اقدامات خود را تشدید کرد تا چارچوب تحریم‌ها کامل شود. سال ۱۹۹۲ و پس از فروپاشی شوروی، درست زمانی که جهان در انتظار تغییر بود، تحریم‌ها چهره قانونی به خود گرفت و این بار به بهانه فقدان دموکراسی و عدم احترام به حقوق بشر در کوبا اعمال شد. وی اینگونه ادامه داد: «سال ۱۹۹۶، کنگره ایالات متحده قانونی به نام «هلمز-ورتن» را تصویب کرد. این قانون، شهروندان آمریکایی را از انجام هرگونه مناسبات تجاری با دولت کوبا منع می‌کرد. سال ۱۹۹۹، رئیس‌جمهور «بیل کلینتون» این تحریم تجاری را گسترده‌تر کرد و وابستگان و شریکان خارجی شرکت‌های آمریکایی را از تجارت با کوبا به ارزش سالانه بیش از ۷۰۰ میلیون دلار منع کرد که بدین ترتیب این قانون اولین قانون فراملی در دنیا شد.» سفیر نیکاراگوئه درباره اقدامات کوبا در این خصوص گفت: «دولت کوبا سال ۱۹۹۱، یعنی ۲۴ سال پیش، با احترام به قوانین بین‌المللی، پیش‌نویسی در راستای محکومیت تحریم‌ها ارائه نمود. آخرین بار در سال ۲۰۱۴، ۱۸۸ کشور رأی موافق، ۳ کشور رأی متنع (پالاتو، میکرونزی و جزایر مارشال) و فقط ایالات متحده و اسرائیل به این پیش‌نویس رأی مخالف دادند. دنیا در تقابل با تحریم قرار دارد، اما امپراتوری‌ها علاقه‌مند به احترام به دنیا، قوانین بین‌المللی و سازمان ملل متنع نیستند.»

مسئول تحقیقات و برنامه‌ریزی خانه آمریکایی لاتین: در نظرسنجی یک مؤسسه معتبر آمریکایی در ماه ژوئیه، ۷۲ درصد مردم این کشور مخالفت خود را با تحریم کوبا اعلام کردند

این وضعیت بعد از انقلاب کوبا به گونه‌ای متحول می‌شود که شاخص‌های پیشرفت این کشور در زمینه‌های آموزشی، بهداشتی و علمی زبانزد خاص و عام در دنیا می‌شود. این پیشرفت‌ها عامل دیگر شکست سیاست‌های آمریکا علیه کوبا و اقرار آمریکایی‌ها به این شکست بوده است.» شهرایی در ادامه گفت: «یک نکته خیلی مهم است: هم ملت ایران و هم ملت کوبا، از موضع قدرت با آمریکا وارد مذاکره شده‌اند. کوبا در شرایطی با آمریکا مذاکره می‌کند که انقلاب و روحیه انقلابی در آمریکای لاتین در حال گسترش است و همبستگی کوبا با ملت‌های مظلوم منطقه و جهان، استوار و راسخ پابرجاست. ایران هم زمانی با آمریکا مذاکره می‌کند که از یک طرف اوپاما می‌گوید ایران باید از حمایت از حزب‌الله دست بردارد و از طرف دیگر، ایران بی‌توجه به صحبت‌های اوپاما، مستشار نظامی به سوریه اعزام می‌کند و در کنار دولت این کشور است. اینها به خاطر موقعیت اعلامی ملت‌های ایران و کوبا در مبارزه با تهاجم آمریکا است. بنابراین دلیل پیروزی انقلاب‌های کوبا و ایران مقابل آمریکا، مقاومت بوده است و خطری که الان ممکن است متوجه کوبا و ایران باشد این است که خط مشی مقاومت در این کشورها کمرنگ شود. آنچه می‌تواند در این زمینه راه‌گشا باشد، رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی است. ایشان